

Publieke consultatie Operationeel Programma EMFAV 2021-2027

Datum : 23.04.2021
Van : Michel van Spankeren, Applicatie Technoloog
Aan : Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Onderwerp : Reactie op consultatie Operationeel Programma EMFAV 2021-2027

Om vis te kweken is voer nodig. Historisch gezien maken vismeel en visolie grote delen uit van het dieet van gekweekte vis. Door een wereldwijd stagnerende aanvoer van vis voor voertoepassingen, klimaatverandering en verwaarding van grondstoffen uit laagwaardige vis in hogere segmenten zoals visolie voor humane voeding is de harde groei van de visteelt sector gedeeltelijk geremd. De recente Netflix documentaire 'Seaspiracy' heeft veel stof doen opwaaien in de sector. Wij vinden het een gemiste kans dat diverse duurzame initiatieven zijn genegeerd in deze documentaire, terwijl er wereldwijd veel aandacht en actie is op dit onderwerp.

De opkomst van soja als grondstof voor diervoeding en de hogere mate van verwerking ten hedendage heeft de inclusie van deze grondstof in visvoer mogelijk gemaakt en de groei van de sector ondersteund. De laatste jaren is er meer weerstand gekomen op het gebruik van zowel vismeel/ visolie en soja door de biodiversiteitsschade die gemoeid is met het verkrijgen van deze ingrediënten. Daarnaast heeft de EU ambitieuze doelen gesteld om "hulpbronnen efficiënter te gebruiken door over te schakelen op een schone, circulaire economie" & "de biodiversiteit te herstellen en de vervuiling terug te dringen" zie de Europese Green Deal: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_nl

Nederland behoort tot de absolute wereldtop als het aankomt op kennis omtrent voeding en innovatieve oplossingen om de Europese Green Deal mogelijk te maken. Zo kent Nederland een aantal wereldleiders in de productie van 'nieuwe grondstoffen' die een circulair voedselsysteem mogelijk maken, bijvoorbeeld algencultuur producent Veramaris (Delft) en insectenkwekerij Protix (Dongen) die op schaalbare wijze circulaire grondstoffen produceren voor de voeding van dieren. In Scandinavië wordt hier middels innovatieve projecten, gesteund door de lokale overheden al veelvuldig gebruik van gemaakt.

Op bladzijde 54 van de consultatie staat: "In de viskweek kan gedacht worden aan innovaties rondom de daar gebruikte recirculatiesystemen. Innovaties die hierin nodig zijn betreffen efficiëntere apparatuur om water te zuiveren waardoor minder energie gebruikt hoeft te worden. Ook zijn innovaties mogelijk waarin deze energie via windmolens of zonneparken gerealiseerd kan worden. Een andere innovatie die mogelijk veel kan betekenen voor de sector is de kweek van nieuwe soorten vis. Op dit moment kunnen namelijk niet alle vissen in recirculatiesystemen gekweekt worden. De kweek van nieuwe soorten vis is belangrijk omdat het niet interessant is om van de huidige soorten meer te

produceren. Dit komt door de hoge kostprijs. Steun aan ondernemers uit het EMVAF is nodig om dit te kunnen bewerkstelligen.

Een ander voorbeeld uit de viskweek is de grote kostenpost van visvoer. Bij kweek heeft het voer namelijk een andere samenstelling van ingrediënten dan bij andere methoden. Innovatie moet het mogelijk maken om op een efficiëntere manier visvoer te maken waardoor de prijs naar beneden gaat.”

Dit citaat erkent de grote kostenpost van visvoer en de behoefte aan hogere efficiëntie door middel van innovatieve duurzame oplossingen, echter wordt er niet expliciet de rol van ‘nieuwe grondstoffen’ vermeld om dit mogelijk te maken. Bovendien wordt er ook niet geschreven over duurzaamheidsaspecten die bijdragen aan het bewerkstelligen van de Europese Green Deal zoals het vervangen van ingrediënten als vismeel/visolie en soja door ‘nieuwe’, natuurlijke en circulaire grondstoffen met een lagere ‘voetafdruk’ zoals die gewonnen uit bijvoorbeeld algen of insecten (meetbaar door bijvoorbeeld Consequential Life Cycle Assessment, voedselkilometers en broeikasgas uitstoot).

Om de Nederlandse visteelt sector te ondersteunen in het behalen van haar duurzaamheidsdoelen en haar leiderschap op het gebied van duurzame innovatie te waarborgen is het cruciaal dat de bedrijven gesteund worden in het innoveren van visvoer door gebruik van alternatieve circulaire grondstoffen met het oog op efficiëntere bedrijfsvoering en een lagere voetafdruk. Ik bepleit daarom dat het gebruik van innovatieve ‘nieuwe’ grondstoffen zoals bijvoorbeeld die gewonnen uit hernieuwbare natuurlijke bronnen zoals algen en insecten moet worden opgenomen in het Operationeel Programma EMFAV 2021-2027.

Michel van Spankeren – Applicatie Technoloog Protix